

UČEBNÍ ÚLOHY

Tereza Češková

UČEBNÍ ÚLOHA JE...

... to jediné, o co v učitelství jde 😊.

Proč? Jaká je funkce úloh ve výuce?

Podstata vyučování spočívá v předkládání malých útržků obsahu žákům tak, aby se s nimi dokázali kognitivně (nebo emočně) vypořádat.

A jediný způsob, jak je předkládat, jsou učební úlohy.

UČEBNÍ ÚLOHA

- „Každá pedagogická situace, která se vytváří proto, aby zajistila u žáků dosažení určitého učebního cíle“ (Průcha, Walterová, & Mareš, 2013, s. 325).
- Otázka či podnět vyvolávající učební činnost.
- Jaké typy učebních úloh žákům ve škole učitel zadává, takové typy žákovských přístupů k učení u nich buduje. (Ramsden, 1984)

VYPIŠTE UČEBNÍ ÚLOHY Z UKÁZKY

<https://audiovideo.rvp.cz/video/2669/VIRTUALNI-HOSPITACE---GEOGRAFIE-HYDROGEOGRAFIE.html>

17:10–21:57

VÝUKOVÉ CÍLE

„Cílem školního vzdělávání rozumíme zamýšlený a očekávaný výsledek výchovně-vzdělávací práce, k němuž učitel v součinnosti s žáky směřuje“ (Nelešovská & Spáčilová, 2005, s. 43)

- jednoznačné
- konzistentní (z nižších lze vyvodit vyšší a naopak)
- přiměřené
- kontrolovatelné

VÝUKOVÉ CÍLE

- kognitivní
 - afektivní – zaměřena na zájmy, pozornost, estetické cítění, morální a jiné postoje, pocity, názory a hodnoty (taxonomie – Krathwohl, 1964)
 - psychomotorické – psychomotorické dovednosti, které se týkají smyslového vnímání, pohybů a vzájemné koordinace vjemů s pohyby atd. (Simpson, 1972)
- návaznost na ŠVP, rozvoj klíčových kompetencí

NEVYUČOVAT INTUITIVNĚ, musíme vědět, co chceme naučit, proč, jak a co a jak navazuje!

TAXONOMIE VÝUKOVÝCH CÍLŮ

Kognitivní (Bloom, 1956)	Kognitivní (Anderson & Krathwohl, 2001)	Afektivní (Krathwohl, Bloom, & Masia, 1964)	Psychomotorické (Simpson, 1972)
Hodnotové posuzování	Tvořit	Integrace hodnot v charakteru	Vytváření nových dovedností
Syntéza	Hodnotit	Integrování hodnot (organizace)	Přizpůsobování
Analýza	Analyzovat	Oceňování hodnoty	Automatizace složité dovednosti
Aplikace	Aplikovat	Reagování	Automatizace jednoduché dovednosti
Porozumění	Porozumět/chápat	Přijímání (vnímavost)	Řízené odezvy
Zapamatování	Zapamatovat	-	Zaměřenost
-	-	-	Vnímání

ZNALOSTI & TAXONOMIE KOGNITIVNÍCH CÍLŮ (BLOOM, 1956)

REVIDOVÁNO ANDERSONEM & KRATHWOHLEM (2001)

	DIMENZE KOGNITIVNÍHO PROCESU					
ZNALOSTNÍ DIMENZE	1. Zapamatovat	2. Rozumět	3. Aplikovat	4. Analyzovat	5. Hodnotit	6. Tvořit
A. Deklarativní znalost (co – fakta)						
B. Procedurální znalost (jak – aplikace)						
C. Kontextuální znalost (proč – souvislosti)						

Cílová kategorie (úroveň osvojení)	Typická slovesa k vymezení cílů
<p>1. Zapamatovat – termíny a fakta, jejich klasifikace a kategorizace, reprodukce znalostí</p>	<p>definovat, identifikovat, vytvořit seznam, vyjmenovat, opakovat, vzpomenout si, rozpoznat, zapsat, spojit, zopakovat, podtrhnout, zvýraznit</p>
<p>1. Rozumět – převod z jedné formy komunikace do druhé, jednoduchá interpretace, extrapolace (vysvětlení)</p>	<p>vybrat, uvést příklad, předvést, popsat, určit, rozlišovat, vysvětlit, vyjádřit, říci vlastními slovy, vybrat, přeformulovat, sdělit, přeložit, simulovat, vypočítat, zkontrolovat, změřit</p>
<p>1. Aplikovat – použití abstrakcí a zobecnění (teorie, zákony, principy, pravidla, metody, techniky, postupy, obecné myšlenky v konkrétních situacích)</p>	<p>aplikovat, demonstrovat, interpretovat údaje, načrtnout, zobecnit, uvést vztah mezi, plánovat, použít, prokázat, registrovat, řešit, vyzkoušet, rozlišit, připravit, zaznamenat</p>
<p>1. Analyzovat – rozbor komplexní informace (systému, procesu) na prvky a části, stanovení hierarchie prvků, vysvětlení, zdůvodnění, princip jejich organizace, vztahů a interakce mezi prvky</p>	<p>analyzovat, provést rozbor, najít vztah, porovnat, shrnout, dát do souvislostí, seřadit do logických posloupností, identifikovat příčiny a následky, kategorizovat, diskutovat, klasifikovat, kombinovat, odhadnout, odvodit, zpochybnit, vyřešit, diagnostikovat</p>
<p>1. Hodnotit – posouzení materiálů, podkladů, metod a technik z hlediska účelu podle kritérií, která jsou dána nebo která žák sám navrhne</p>	<p>kritizovat, obhájit, ocenit, posoudit, podpořit názory, oponovat, prověřit, srovnat s normou, vybrat, uvést klady a zápory, zdůvodnit, zhodnotit</p>
<p>1. Tvořit – složení prvků a jejich částí do předtím neexistujícího celku, složení nového uspořádáním (pojmu a principů)</p>	<p>upravit, organizovat, formulovat, reorganizovat, složit, navrhnout, spravovat, řídit, vytvořit systém, zrekonstruovat, předpovědět</p>

POSUŽTE ÚLOHY Z UKÁZKY PODLE REV. BLOOMOVY TAXONOMIE

	DIMENZE KOGNITIVNÍHO PROCESU					
ZNALOSTNÍ DIMENZE	1. Zapamatovat	2. Rozumět	3. Aplikovat	4. Analyzovat	5. Hodnotit	6. Tvořit
A. Deklarativní znalost (co – fakta)						
B. Procedurální znalost (jak – aplikace)						
C. Kontextuální znalost (proč – souvislosti)						

VYMYSLETE ALTERACE

zadání úloh k témuž tématu tak, aby pokrývaly všech 6 úrovní

ZADÁNÍ UČEBNÍ ÚLOHY

- záleží na **cíli** a **fázi** hodiny – odlišné funkce

- Úlohy vyzývají žáka k aktivní činnosti.
- Úlohy vycházejí z oboru a směřují k cíli učení.
- Úlohy zakládají edukativní situaci a podmiňují její formu, organizaci a průběh (Slavík, Dytrtová a Fulková, 2010, s. 3).

- ideální poměr úloh vyšší kognitivní náročnosti **25–30 %** (Gall et al., 1978; Mullis et al., 2009)

VYMYSLETE ZADÁNÍ UČEBNÍCH ÚLOH PRO 1 VYUČOVACÍ HODINU

(TAK, ABY OBTÍŽNOST ÚLOH BYLA OPTIMÁLNÍ)

- struktura: cíl, přesné zadání, didaktické prostředky

1. stupeň	2. stupeň
ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického / MÍSTO, KDE ŽIJEME	Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům /ČESKÁ REPUBLIKA
ČJS-5-1-03 vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí / MÍSTO, KDE ŽIJEME	Z-9-3-03 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států / REGIONY SVĚTA